Jan Lammertink

Johannes (Jan) Hendrikus Lammertink is geboren op 28 december 1921. Hij was de zoon van Gerrardus Hendriekus Petrus Lammertink (1894) en Theodora Wilhelmina Johanna Meijer (1895). Zijn ouders trouwden in 1920. Hij had twee broertjes Hendrikus (Henk) Johannes Herman (1925) en Wilhelmus Leonardus (1933).

De Sint Marcellinusgroep, onderdeel van de Onze Lieve Vrouweparochie en de Christoffelgroep werden rond 1933 opgericht in Hengelo. Jan was waarschijnlijk voortrekker en zijn broer was voor de oorlog verkenner bij één van deze groepen.

In de eerste jaren van de oorlog werd in het St. Gerhardus Majella ziekenhuis in Hengelo een Luchtbeschermingsdienst (LBD) gevormd. Ze bestond uit leden die allemaal actief waren bij de twee katholieke groepen in Hengelo. Jan en Henk waren hier ook onderdeel van. Een aantal leden gebruikten de inzet als dekking voor andere (illegale) activiteiten. Ze kregen in de loop van de tijd een pasje, waarmee ze ook 's nachts over straat mochten. Ze waren dan gekleed in een blauwe overall met een helm en een band om de arm, waarop vermeld stond *LBD Ziekenhuis*. 's Nachts droegen ze ook een armband met de vermelding *Strassenerlaubnis*.

De inzet als lid van de Luchtbescherming gaf de jongens enige bescherming tegen de Arbeitseinsatz. Een deel van het ziekenhuis was door de Duitsers gevorderd en deed dienst als *Kriegslazaret*, waardoor ze direct belang hadden bij een goede Luchtbescherming. Bij luchtalarm was iedereen aanwezig en buiten het alarm had minstens één persoon dienst. Op dagen dat er razzia's werden gehouden, was de club compleet en het dan niet voor iedereen volledig veilig was, zat de groep in een deel van een barak voor besmettelijke zieken, die in de tuin van het ziekenhuis stond. Daar durfde geen Duitser naar binnen.

Soms was het nodig dat leden tijdelijk onderdoken en dan zaten ze in één van de kelders van het huis. Er liepen onder het ziekenhuis een paar kruipgangen en je kon er zo op verschillende plaatsen uitkomen. Het laatste jaar van de oorlog was er in het *Kriegslazaret* een Duitse arts die van het verblijf afwist. Aan een paar leden van de groep heeft hij eens verteld, dat hij voor 1933 ook bij de padvinderij in Duitsland geweest was. Wellicht hebben ze daaraan nog voordeel gehad.

Tijdens de oorlog was Jan ook actief in het verzet. Hij ontving na de oorlog het Verzetsherdenkingskruis. Zijn vader hoorde mogelijk bij de groep van illegale werkers op de fabriek van Stork.

Direct na de bevrijding werd in Hengelo een ‘noodmonument’ aangelegd in de vorm van een grafkelder. In deze grafkelder was een urn ondergebracht met menselijke as uit het concentratiekamp Neuengamme. De ‘Erewacht voor gevallenen’, waar de heren Jan Lammertink en F. Gerards initiatiefnemers van waren, vond het al snel tijd voor een echt monument. Zij brachten dit in 1949 onder de aandacht van de toenmalige Hengelose bestuurders. Toen in 1965 het nieuwe bevrijdingsmonument voor het stadhuis onthuld werd, zorgde Jan voor de tekst die in bronskleurige letters werd ingegraveerd: *´Ons de vrijheid te hergeven vroeg het offer van hun leven’.*

Meer informatie

Facebookpagina Hengelo zoals het was
Groepsfoto luchtbeschermingsdienst, gemaakt 14 dagen na de bevrijding met het team zoals het in de oorlog heeft gefunctioneerd.
Twentsch dagblad Tubantia en Enschedesche courant » 27 dec 1935 - Art. 76 | Delpher
Twentsch dagblad Tubantia en Enschedesche courant » 21 feb 1938 - Art. 129 | Delpher
Twentsch dagblad Tubantia en Enschedesche courant » 24 apr 1940 - Art. 12 | Delpher
Johannus Lammertink (locatie onbekend, 28 december 1921 - locatie onbekend, datum onbekend) - Oorlogsbronnen.nl
Johannes Hendrikus Lammertink geb. dec 1921 Hengelo ovl. vóór 2026: Henglias - Hengelo
Gerrardus Hendriekus Petrus Lammertink geb. 21 sep 1894 Hengelo ovl. Ja, datum echter onbekend: Henglias - Hengelo
Details Database Documentatiegroep 4045
Verzetsherdenkingskruis : L t/m N
Hengelo, herdenkingsmonument - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei
Bevrijdingsmonument Stadhuis | Uit in Hengelo
Renovatie herdenkingsmonument – Hengelo.nu
Diversen. De 'ondergrondsen' van Stork 1940-1945 - MijnStadMijnDorp

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.